

Ojämställd vård - ett problem som går att åtgärda

Det finns många exempel på brister i jämställdhet mellan män och kvinnor inom hälso- och sjukvården. En del av dem beskrivs i rapporten *Genusskillnader i utredning och behandling vid vårdcentral - Program för Hållbar Jämställdhet* som bygger på en studie som Carema Sjukvård genomfört i sin primärvård i samarbete med SKL, Sveriges Kommuner och Landsting. Men det görs också en del för att komma tillrätta med bristerna. Vid Caremas Hälsocentral i Simrishamn finns nu en genusambassadör, som ska hjälpa vårdpersonalen till ett mer jämställt förhållningssätt.

Rapporten *Genusskillnader i utredning och behandling vid vårdcentral - Program för Hållbar Jämställdhet* visar bland annat på könsskillnader i förskrivning av läkemedel.

- En del av dessa beror naturligt nog på att män och kvinnor behöver olika läkemedel, då samma sjukdom drabbar olika, exempelvis urinvägsinfektioner, som är både vanligare förekommande och lättare att behandla hos kvinnor än hos män, förklarar docent Jörgen Månsson, som är medicinsk direktör inom Carema Sjukvård och läkare hos Carema Husläkarna i Kungsbacka

Men det finns också skillnader som inte är motiverade, som till exempel förskrivning av bensodiazepiner (beroendeframkallande ångestdämpande eller sömngivande läkemedel) som var 86% högre hos äldre kvinnor. Överhuvudtaget är det vanligare att äldre kvinnor har flera olika mediciner som de tar dagligen. Vid förskrivning över 75 års ålder är det 6% vanligare att kvinnor har fler än 3 olika mediciner och för kvinnor över 80 år är det 18% vanligare att de har mer än 10 olika mediciner, än för män i samma ålder. Av alla 80-åringar är det 21% som har fler än 10 olika läkemedel.

Det är också 16% vanligare att kvinnor sjukskrivs än män vid ett läkarbesök.

- Detta behöver studeras mer ingående utifrån diagnoser och ålder för att kunna analysera bakomliggande orsak, men självklart väcker det funderingar och är något som vi behöver komma tillrätta med, säger Jörgen Månsson.

Som nämnts görs det en del för att rätta till orättvisa könsskillnader i vården. Region Skåne har börjat utbilda genusambassadörer både bland den egna personalen och privata vårdgivare i regionen. I Simrishamn är det sjukgymnasten Hanna Roger som är ambassadör. Bland de saker som hon ska lära sina arbetskamrater på Carema Hälsocentral är att ställa samma frågor till män och kvinnor, eftersom det finns en tendens att fråga kvinnor mer om deras psykosociala situation och männen får mer frågor om sina fysiska symtom. Det är också vanligare att män får frågor om sina tobaks- och alkoholvanor, vilket märks i rapporten. Det finns en klar genusskillnad i dokumentation eller fråga till patienten med 8% (tobak) respektive 23% (alkohol) mindre noteringar i journalen hos kvinnor än hos män.

- Att medvetandegöra och välja att se att vi i sjukvården bemöter, bedömer och behandlar våra patienter utifrån könsstereotypa föreställningar är ett första steg på vägen mot bättre sjukvård för alla, både män och kvinnor, säger Hanna Roger

- Genusambassadörerna är ett välkommet initiativ från Region Skåne. Vi hoppas det sprider sig över landet och vi deltar gärna i fler liknande projekt, säger Jörgen Månsson.

För mer information, kontakta:

Jörgen Månsson, medicinsk direktör, Carema Sjukvård, telefon 0705-776711.

Hanna Roger, sjukgymnast, Carema Hälsocentral Simrishamn, telefon 0414-150 71

Rapporten *Genusskillnader i utredning och behandling vid vårdcentral - Program för Hållbar Jämställdhet* bifogas.

Carema Sjukvård AB är ett av Nordens ledande sjukvårdsföretag med verksamhet inom specialistvård, primärvård och psykiatri i hela Sverige. Carema Sjukvård ingår tillsammans med systerföretagen Carema Care och Mehiläinen i Ambea AB.